

PHÁT TRIỂN VĂN HÓA ĐỌC CHO THIẾU NHI

PHẠM THỊ THÀNH TÂM* - NGUYỄN THỊ NGÀ**

Tóm tắt: Thiếu nhi là những chủ nhân tương lai của đất nước. Bồi dưỡng, chăm sóc để các em khỏe mạnh cả về thể chất, trí lực và tâm hồn là mối quan tâm của toàn xã hội. Chính phủ cùng các bộ, ngành và các tổ chức liên quan đã triển khai nhiều chính sách, chương trình, hoạt động chăm lo cho thiếu nhi cả về thể chất và tinh thần. Bài viết đề cập đến vai trò của đọc sách đối với sự phát triển của thiếu nhi. Đồng thời, cũng đưa ra một số giải pháp phát triển văn hóa đọc cho thiếu nhi trong giai đoạn hiện nay.

Từ khóa: văn hóa đọc, thiếu nhi, phát triển, thư viện, nhà trường, gia đình.

Abstract: Children represent the foundation of the nation's future. The development of children's physical health together with their intellectual growth and emotional welfare requires the collective responsibility of the society. In response, the government, in collaboration with relevant ministries, sectors, and organizations, has implemented a range of policies, programs, and initiatives aimed at supporting children's comprehensive growth. This paper investigates the developmental impact of reading on children while proposing multiple strategic approaches to foster sustained reading habits among children in contemporary context.

Keywords: reading culture (reading habits), children, development, library, school, family.

Thiếu nhi - thiếu niên và nhi đồng là trẻ em có độ tuổi từ 6-15 tuổi, nếu tính theo cấp học, đó là những trẻ em học tiểu học và trung học cơ sở. Ngoài việc thể chất phát triển nhanh, lứa tuổi thiếu nhi cũng có những đặc điểm cần lưu ý về tâm sinh lý. Hoạt động chủ đạo của giai đoạn này là học tập và vui chơi. Đây là giai đoạn rất thuận lợi cho sự phát triển trí tuệ của trẻ. Ở lứa tuổi này, sự phát triển về chất trong trí nhớ của các em thông qua học tập cao dần. Thông qua học tập nói chung và đọc sách nói riêng, các em biết ghi nhớ có chủ đích những gì học được, đọc được... Hầu hết các em ưa khám phá, thích tìm tòi cái mới, cái lạ. Trí giác, trí nhớ, tư duy phát triển nhanh và thay đổi qua từng độ tuổi. Lứa tuổi này cũng có đời sống cảm xúc, tình cảm phong phú. Về cơ bản là mang tính tích cực, do lứa tuổi này trạng thái thần kinh hưng phấn chiếm ưu thế. Đối với các em, ý kiến của người lớn, đặc biệt là của giáo viên, là cơ bản nhất. Thậm chí học sinh tiểu học thừa nhận uy tín tuyệt đối của giáo viên. Có thể nói, giáo viên có ảnh hưởng rất lớn đến tâm lý và sự hình thành nhân cách của các em, bên cạnh ảnh hưởng của gia đình.

Về sự phát triển nhân cách, các em thường có mẫu người lý tưởng, là thần tượng của các em và cố gắng bắt chước thần tượng, nhiều em cố gắng phấn

đấu vươn lên theo hình mẫu lý tưởng đó. Điều đó giúp các em hình thành những phẩm chất như: sức mạnh, lòng dũng cảm, tinh thần vượt khó khăn để đạt mục đích. Tuy nhiên, không phải lúc nào các em cũng chọn đúng hình mẫu lý tưởng, phù hợp với những giá trị đạo đức của xã hội.

Hứng thú của các em phát triển mạnh mẽ, tuy nhiên chưa ổn định, dễ thay đổi, còn mang tính đơn giản, thiếu thực tế.

1. Vai trò của sách và việc đọc sách đối với sự phát triển của thiếu nhi

Hình thành nhân cách, bồi dưỡng các phẩm chất đạo đức ở thiếu nhi

Lứa tuổi thiếu nhi là giai đoạn quan trọng đối với sự phát triển của các em, cả về thể chất, trí tuệ và tâm hồn. Với những đặc điểm về tâm sinh lý đặc thù, đây là giai đoạn quan trọng để hình thành, định hình và phát triển nhân cách cũng như tính cách và phẩm chất đạo đức.

Thông qua việc đọc những cuốn sách phù hợp với lứa tuổi, các em được tiếp cận và lĩnh hội các giá trị văn hóa, thẩm nhận những giá trị đó, dần dần từng bước một biến năng lực loài người thành năng lực của bản thân, song song với việc hình thành và phát triển những phẩm chất tốt đẹp của con người. Những tri thức về tự nhiên và xã hội, những câu

chuyện về những con người và các mối quan hệ trong xã hội được trình bày bằng những hình ảnh sinh động, ngôn từ và văn phong trong sáng, đơn giản giúp các em dễ tiếp thu nâng cao hiểu biết, tác động tích cực đến sự phát triển các phẩm chất và năng lực của các em. Đọc sách giúp các em hình thành và nuôi dưỡng ước mơ, hoài bão; nhận thức và làm theo những cái đúng, cái hay, tránh xa những cái sai, cái xấu.

Nâng cao kiến thức nhiều mặt

Lứa tuổi thiếu nhi đã biết ghi nhớ có chủ đích những gì đọc được, học được. Các em đã biết liên kết những kiến thức được học trên lớp với những kiến thức tiếp thu được qua những cuốn sách các em đọc. Điều đó giúp các em củng cố và mở rộng kiến thức về nhiều mặt. Sự thú vị và hấp dẫn của những kiến thức đó giúp kích thích khả năng sáng tạo của các em. Lứa tuổi này cũng rất tò mò, thích thú với việc làm theo sách. Những thành công bước đầu trong việc áp dụng, làm theo hướng dẫn của sách càng khiến các em say mê tìm tòi, học hỏi. Do vậy, các em càng tích lũy được nhiều kiến thức và nâng cao hiểu biết về nhiều mặt, đồng thời có thể vận dụng những kiến thức đọc được vào cuộc sống hằng ngày.

Rèn luyện năng lực tư duy và kích thích khả năng sáng tạo

Với nền tảng cơ sở là những kiến thức mà các em có được nhờ việc học ở trường, đọc sách giúp các em mở rộng sự hiểu biết về tự nhiên, xã hội và con người. Sách đem đến cho các em một lượng kiến thức phong phú và không ngừng mở rộng. Không những thế, việc đọc sách thường xuyên giúp các em hình thành năng lực tư duy phê phán và phản biện. Từ đó, các em có khả năng tìm tòi để phát hiện vấn đề. Việc đọc nhiều sách cũng giúp hình thành và phát triển ở các em kỹ năng thông tin

Hoạt động đọc sách chuyên đề của các em mầm non
Ảnh: Hồng Vân

cần thiết và khả năng học tập suốt đời - những năng lực cần thiết trong xã hội không ngừng phát triển và mở rộng như hiện nay.

Phát triển khả năng ngôn ngữ và kỹ năng giao tiếp

Viết và nói là kỹ năng quan trọng giúp mỗi cá nhân hòa nhập với cộng đồng. Nhờ đọc sách, đặc biệt là sách văn học, các em có thể tiếp thu một lượng từ vựng

phong phú, cũng như khả năng trình bày bằng văn bản và lời nói. Điều đó giúp các em tự tin trong công việc và cuộc sống. Không những vậy, những ngôn từ đẹp, lời văn hay, những chuẩn mực về giao tiếp, ứng xử mà các em tiếp nhận từ sách còn giúp các em có thể kiềm chế, làm chủ cảm xúc trong giao tiếp. Do vậy, có thể tạo lập và bồi đắp mối quan hệ tốt đẹp với những người xung quanh.

Bồi đắp tình cảm gia đình, tình yêu quê hương đất nước

Những câu chuyện về gia đình, về tình thân rất bổ ích đối với các em, giúp các em hiểu về giá trị, ý nghĩa của gia đình và hình thành ý thức xây dựng gia đình hạnh phúc với các mối quan hệ gắn kết với người thân trong gia đình, trên cơ sở ý thức được vị trí vai trò, trách nhiệm của các thành viên trong gia đình.

Những trang sách về cảnh đẹp của quê hương đất nước, về truyền thống tốt đẹp của cha ông và những tấm gương yêu nước, những nhân vật kiệt xuất ở các lĩnh vực khác nhau cũng tác động không nhỏ đến tâm hồn, tình cảm của các em. Từ việc yêu những cảnh đẹp của quê hương, khám phục những nhân vật điển hình có thật, các em sẽ được bồi đắp dần lòng yêu nước và tự hào dân tộc. Những tình cảm được bén rễ sâu bền từ tấm bé sẽ khiến các em, dù có đi đâu, làm gì cũng hướng về quê hương đất nước, sẽ tự thôi thúc mình làm những việc để bảo vệ và tôn vinh đất nước. Đó là một trong những điều căn bản để một quốc gia trường tồn và hùng mạnh.

Do vậy, đối với thiếu nhi, phát triển văn hóa đọc cho thiếu nhi là một vấn đề quan trọng. Bởi lẽ, nhu cầu, hứng thú đọc của thiếu nhi đang trong quá trình hình thành và phát triển dưới sự chi phối của những đặc điểm tâm sinh lý lứa tuổi và sự ảnh hưởng của môi trường sống. Các em còn thiếu kinh nghiệm sống, đôi khi trong hoàn cảnh bố mẹ/ người nuôi dưỡng quá bận rộn mà thiếu quan tâm, các em có thể bị tác động của môi trường xã hội không lành mạnh, làm xuất hiện những nhu cầu, hứng thú đọc lệch lạc, phiến diện. Thị trường sách báo, văn hóa phẩm hiện nay không được kiểm soát chặt chẽ, công nghệ phát triển với vô số mạng xã hội, kênh thông tin kém chất lượng, nhưng lại vô cùng hấp dẫn lứa tuổi thiếu nhi... là những nguy cơ tiềm ẩn ảnh hưởng, tác động tiêu cực đến nhu cầu, hứng thú đọc, sự phát triển trí tuệ, tinh thần và tâm hồn của các em... 79% thiếu niên ở khu vực miền núi phía Bắc dành thời gian rảnh để lướt mạng (1); 72% thiếu niên ở khu vực Tây Nguyên dành thời gian rảnh để xem tivi (2). Một khảo sát khác của PGS, TS Trần Thị Minh Nguyệt về nhu cầu, hứng thú đọc của thiếu nhi cho thấy có 15,18% thiếu nhi yêu thích truyện võ hiệp bạo lực, trong đó nhi đồng chiếm tỷ lệ cao hơn (18,08%) so với thiếu niên (13,6%) (3). Chưa kể, một bộ phận không nhỏ các em hiện nay không muốn đọc sách, có lẽ do tác động bởi tivi, máy tính điện tử, điện thoại thông minh với rất nhiều nội dung kém chất lượng, nhưng hấp dẫn các em.

2. Giải pháp nâng cao văn hóa đọc cho thiếu nhi

Mục tiêu của Đề án “Phát triển văn hóa đọc trong cộng đồng đến năm 2020, định hướng đến năm 2030” là: “Xây dựng và phát triển thói quen, nhu cầu, kỹ năng và phong trào đọc (xuất bản phẩm in và điện tử) trong mọi tầng lớp nhân dân, nhất là trong thanh niên, thiếu niên, học sinh, sinh viên và chú trọng tới người dân ở vùng nông thôn, vùng có điều kiện kinh tế, xã hội khó khăn; cải thiện môi trường đọc; góp phần nâng cao dân trí, phát triển tư duy, khả năng sáng tạo, bồi dưỡng nhân cách, tâm hồn, tăng cường ý thức chấp hành pháp luật, hình thành lối sống lành mạnh trong con người, xã hội Việt Nam, đẩy mạnh xây dựng xã hội học tập” (4). Như vậy có thể thấy, với Đề án này, văn hóa đọc trong nhà trường nói chung và văn hóa đọc của lứa tuổi thiếu nhi nói riêng là một nội dung mang tính ưu tiên.

Với những đặc điểm lứa tuổi và ảnh hưởng của môi trường như phân tích ở trên, có thể nói, hướng dẫn các em đọc sách là một việc quan trọng và cần có sự quan tâm, phối hợp của gia đình, nhà trường và xã hội.

Một là, củng cố và phát triển mạng lưới thư viện cơ sở

Thư viện cơ sở là thiết chế văn hóa gần nhất với người dân, nhất là ở những vùng nông thôn, vùng sâu vùng xa, giúp các em thiếu nhi có thể dễ dàng tìm đọc sách báo. Nhiều năm qua chúng ta đã nỗ lực xây dựng mạng lưới thư viện cơ sở và đã đạt được những kết quả nhất định. Tính đến hết năm 2021, cả nước có 2.650 thư viện cấp xã với 7.974.551 bản tài liệu, 16.092 phòng đọc cơ sở với 6.724.210 bản tài liệu. Tuy nhiên, trong thực tế đang tồn tại một số bất cập: Thứ nhất, số lượng thư viện cơ sở và tủ sách cộng đồng trên cả nước rất lớn nhưng phân bố không đồng đều. Có sự chênh lệch khá lớn giữa các địa phương (5). Chẳng hạn, 7/13 tỉnh miền núi phía Bắc không có thư viện cấp xã, nguồn lực thông tin tính trên đầu người rất thấp: 0,13 cuốn/1 người dân, nói cách khác, 7 người mới có 1 cuốn sách (6). Thứ hai, ở nhiều địa phương, thư viện cơ sở và tủ sách cộng đồng chưa thực sự phát huy vai trò, tác dụng của nó, nhiều nơi thư viện cơ sở chỉ là một kho sách nhỏ, không phục vụ người dân, do nhiều lý do khác nhau. Thứ ba, nhân viên thư viện cơ sở thiếu và yếu. Để phát triển văn hóa đọc cho nhân dân nói chung và cho thiếu nhi nói riêng, rất cần một mạng lưới thư viện cơ sở có chất lượng (có diện tích và cơ sở vật chất phù hợp, có kho sách phù hợp, có nhân viên thư viện) và đảm bảo hoạt động thường xuyên.

Hai là, phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường, thư viện và gia đình

Nhà trường, thư viện và gia đình đóng vai trò quan trọng nhất trong việc phát triển văn hóa đọc cho thiếu nhi, vì đây là 3 môi trường gần bó với suốt tuổi thơ của các em. Do vậy, nhà trường, thư viện và gia đình cần phối hợp chặt chẽ trong việc phát triển văn hóa đọc cho các em.

Về phía nhà trường, cần đảm bảo cho thư viện có được những điều kiện cần và đủ để thư viện thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ của nó. Các trường đều có tổ công tác thư viện để chỉ đạo, giám sát hoạt động của thư viện. Tuy nhiên, trên thực tế, do nhiều lý do, hoạt động của thư viện trường học còn nhiều bất cập. Diện tích và cơ sở vật chất dành cho

thư viện còn hạn chế. Số lượng sách của các thư viện trường học chưa nhiều, thậm chí chất lượng kho sách chưa cao. Các hoạt động của thư viện còn mang tính hình thức, phục vụ các cuộc thi và kiểm tra xếp hạng. Nguồn sách, đặc biệt là sách tham khảo và truyện cho các em chưa được chú trọng, còn nhiều loại truyện tranh hình thức chưa đẹp và nội dung chưa đảm bảo. Nhân viên thư viện còn phải kiêm nhiệm những công việc khác, do vậy chưa thể dành toàn bộ thời gian và trí lực cho hoạt động của thư viện. Theo quy định, học sinh tiểu học được học 1 giờ trên thư viện mỗi tuần, nhưng có nhiều trường không đảm bảo. Và do số nhân viên thư viện ít nên ở không ít trường các em không được hướng dẫn chu đáo. Vì vậy, các nhà trường cần thiết phải dành sự quan tâm thực chất, có chiều sâu cho thư viện. Hướng dẫn của IFLA về thư viện trường học (ấn bản lần 2, có sửa đổi) nêu rõ: “Thư viện trường học cần được điều hành với khung chính sách cụ thể, trong đó công nhận thư viện là trung tâm đọc, trao đổi và cùng nhau tạo ra tri thức. Chính sách thư viện phải được xây dựng trên cơ sở các chính sách và nhu cầu chung của nhà trường...”, “Sự hỗ trợ hành chính cho thư viện trường học thông qua chính sách thư viện là hết sức cần thiết để phát huy tối đa hiệu quả của chương trình thư viện trường học” (7).

Các nhà trường cũng cần đổi mới phương pháp tổ chức hoạt động dạy học và kiểm tra đánh giá theo định hướng phát triển năng lực người học, qua đó hướng dẫn các em kỹ năng tìm kiếm thông tin, lựa chọn tài liệu, kỹ năng đọc và tìm tòi, sáng tạo, vận dụng những điều đã học, đã đọc.

Đảm bảo cho tổ công tác thư viện hoạt động đều đặn và hiệu quả, hỗ trợ tích cực cho nhân viên thư viện trong hoạt động hằng ngày: lựa chọn sách, giới thiệu sách, phối hợp với nhân viên thư viện phát động các cuộc thi giới thiệu sách chung hoặc theo các môn học: giáo viên nêu yêu cầu với học sinh, nhân viên thư viện giúp các em tìm kiếm tài liệu liên quan... 73% thiếu niên và 71% nhi đồng cho biết các em đọc sách là do thầy cô khuyến bảo, giới thiệu (8). Điều đó cho thấy, thầy cô có ảnh hưởng rất lớn đến các em. Chúng ta nên tận dụng điểm này để giúp các em nuôi dưỡng tình yêu với sách, tìm đọc những cuốn sách hay, bổ ích. Thông qua giáo viên chủ nhiệm, nhà trường thông tin tới phụ huynh học sinh chương trình đào tạo, các hoạt

động, các cuộc thi của học sinh và những hướng dẫn đối với phụ huynh để gia đình có thể đồng hành, hỗ trợ học sinh trong việc tìm kiếm tài liệu phù hợp.

Về phía thư viện, nhân viên thư viện là linh hồn của thư viện. Ở thư viện trường học và thư viện thiếu nhi, vai trò của nhân viên thư viện càng quan trọng hơn vì việc đọc của thiếu nhi có ảnh hưởng rất lớn đến sự phát triển của các em. Nhân viên thư viện cần xây dựng kế hoạch cụ thể cho hoạt động của thư viện theo năm học, kỳ học, và theo từng tháng. Một thư viện sạch đẹp, ngăn nắp, đầy đủ tài liệu, phương tiện, các sản phẩm và dịch vụ phong phú và hấp dẫn sẽ thu hút các em tới thư viện, kích thích nhu cầu, hứng thú đọc ở các em. Điều đó đòi hỏi sự chuyên nghiệp, tận tâm của nhân viên thư viện.

Nhân viên thư viện cần nắm được nội dung chương trình của các khối lớp và phối hợp chặt chẽ với giáo viên bộ môn, cố vấn chuyên môn, thiết lập quan hệ với các thư viện địa phương để có sự hỗ trợ kịp thời từ thư viện địa phương khi học sinh cần tìm hiểu những vấn đề có liên quan đến địa phương.

Về phía gia đình, mặc dù chỉ có 32% thiếu nhi và 31% nhi đồng đọc sách là do bố mẹ khuyến (9), nhưng chúng ta không thể xem nhẹ vai trò của gia đình trong việc định hướng đọc cho các em. Tuyệt đại đa số thiếu nhi sống cùng gia đình. Ông bà, bố mẹ hoặc người nuôi dưỡng là người nắm được chương trình, tình hình học tập, sinh hoạt, tính cách và tâm tư nguyện vọng của các em, là một lợi thế để định hướng việc đọc, hướng dẫn kỹ năng đọc cho các em. Sát sao với chương trình học của các em cũng như nắm bắt những yêu cầu chung của các môn học hoặc yêu cầu cụ thể của giáo viên để hỗ trợ các em khi cần thiết phối hợp với giáo viên khi được yêu cầu. Chẳng hạn: hướng dẫn các em cách tìm kiếm thông tin, tài liệu; hoặc giới thiệu những tài liệu phù hợp mà mình biết. Việc ông bà, bố mẹ thường xuyên đọc sách và nói chuyện về những cuốn sách đã đọc có ảnh hưởng tích cực đến các em. Tùy điều kiện gia đình, phụ huynh có thể bố trí thời gian và ngân sách hợp lý để đưa các em đi mua sách, chọn sách cùng các em, đến thư viện đọc sách cùng các em, trao đổi với các em về các chủ đề hoặc các cuốn sách đã đọc... Tất cả những việc này đều có ý nghĩa rất lớn tới việc hình thành thói quen và kỹ năng đọc sách ở các em.

Ba là, đào tạo và đảm bảo chế độ đãi ngộ cho nhân viên thư viện thiếu nhi/ thư viện trường học

Phục vụ bạn đọc thiếu nhi là công việc không dễ dàng. Công việc này đòi hỏi nhiều kỹ năng khác nhau ở nhân viên thư viện. Nhân viên thư viện thiếu nhi và thư viện trường học ngoài việc thông thạo các kỹ năng về chuyên môn nghiệp vụ còn phải có kỹ năng sư phạm, am hiểu đặc điểm tâm sinh lý lứa tuổi thiếu nhi. Những kiến thức và kỹ năng này cần được đào tạo. Hiện nay, có một số trường đào tạo ngành Thư viện đưa học phần *Thư viện thiếu nhi* hoặc *Thư viện trường học* vào chương trình đào tạo. Học phần *Thư viện trường học* có thể bao gồm cả nội dung về thiết bị trường học. Nhìn chung, với thời lượng 2 tín chỉ của các học phần trên, người học chưa được cung cấp đủ những kiến thức và kỹ năng cần thiết để có thể tự tin làm việc ở một thư viện phục vụ thiếu nhi ngay sau khi ra trường. Bởi lẽ, trong cơ cấu của các học phần nêu trên, nội dung về đặc điểm tâm sinh lý lứa tuổi thiếu nhi và kỹ năng hướng dẫn thiếu nhi đọc sách chưa có hoặc chưa thỏa đáng. Trên thực tế, để hướng dẫn thiếu nhi đọc sách có hiệu quả, đòi hỏi nhân viên thư viện phải có phương pháp sư phạm và sự am hiểu về lứa tuổi này ở các khía cạnh theo từng độ tuổi, từ đó mới có thể làm tốt các công việc cụ thể như: chọn sách phù hợp với các em, tổ chức các hoạt động thư viện thích hợp, hướng dẫn đọc đúng nguyên tắc và kỹ năng... Vì vậy, với các học phần này, các trường có thể xem xét cân đối chương trình chung để tăng thời lượng từ 2 lên 3 tín chỉ. Trong đó, nên có các nội dung như: đặc điểm tâm sinh lý lứa tuổi, nguyên tắc và phương pháp hướng dẫn thiếu nhi đọc sách, kỹ năng giao tiếp với bạn đọc thiếu nhi. Cần thiết phải bổ sung học phần về nghiệp vụ sư phạm cho chuyên ngành này. Ngoài ra, các thư viện tỉnh và các sở giáo dục có thể phối hợp để tổ chức những lớp bồi dưỡng chuyên đề về công tác thư viện thiếu nhi và thư viện trường học nhằm trang bị cho nhân viên thư viện thiếu nhi và thư viện trường học những kiến thức và kỹ năng cơ bản.

Chế độ đãi ngộ dành cho nhân viên thư viện ở khu vực trường học hiện nay chưa tốt và chưa thống nhất. Cho dù họ tốt nghiệp trình độ nào cũng chỉ được xếp lương theo bảng lương dành cho trình độ trung cấp. Mức hỗ trợ tiền tiết kiệm cho nhân viên thư viện so với giáo viên đứng

lớp buổi 2 còn thấp và không đồng đều ở các trường. Phụ cấp độc hại nơi có, nơi không. Thực trạng này cần được thay đổi để đảm bảo công bằng cho nhân viên thư viện trường học. Không nên để nhân viên thư viện trường học kiêm nhiệm các công tác khác mà cần tạo điều kiện giúp họ chuyên tâm vào công việc chuyên môn của thư viện và thực hiện tiết kiệm hoặc hướng dẫn học sinh đọc sách hiệu quả.

Tóm lại, phát triển văn hóa đọc cho thiếu nhi là một hoạt động cần thiết, nhưng việc thực hiện không hề đơn giản. Muốn đạt được hiệu quả cao cần có sự thống nhất về quan điểm và chỉ đạo chung, cũng như cần có sự chung tay, phối hợp của nhiều bên liên quan. Hy vọng, với sự quan tâm và góp sức của toàn xã hội, văn hóa đọc của thiếu nhi sẽ phát triển và đi vào chiều sâu, bởi lẽ, đúng như cựu Tổng thống Mỹ Barack Obama đã nói: “Việc đọc sách rất quan trọng. Nếu bạn biết cách đọc, cả thế giới sẽ mở ra cho bạn”■

P.T.T.T-N.T.N

1, 6, 8, 9. Lê Tùng Sơn, *Phát triển văn hoá đọc cho thiếu niên nhi đồng khu vực miền núi phía Bắc Việt Nam*, Luận văn thạc sĩ ngành Thông tin - Thư viện, ĐHQG Hà Nội, 2015.

2. Cao Thanh Phước, *Phát triển văn hóa đọc cho thiếu nhi khu vực Tây Nguyên*, Luận án tiến sĩ ngành Thông tin - Thư viện, Đại học Văn hóa Hà Nội, 2017.

3. Trần Thị Minh Nguyệt, *Nội dung và nguyên tắc hướng dẫn thiếu nhi đọc sách trong thư viện*, nlv.gov.vn.

4. Chính phủ, *Quyết định số 329/QĐ-TTg ngày 15-3-2017 phê duyệt Đề án “Phát triển văn hóa đọc trong cộng đồng đến năm 2020, định hướng đến năm 2030”*.

5. Phạm Thị Thành Tâm, *Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực cho thư viện cơ sở*, Tạp chí Văn hóa Nghệ thuật, số 572, 6-2024, tr.49-51.

7. Nguyễn Thị Ngọc Mai (biên dịch), *Hướng dẫn của IFLA về thư viện trường học* (Ấn bản lần 2, có sửa đổi), nxbgd.vn, 15-5-2020.

Tài liệu tham khảo

- Bộ VHTTDL, *Tọa đàm “Phát triển văn hóa đọc trong nhà trường”*, Hà Nội, 2018.
- Nguyễn Mỹ, *Thư viện trường học: Nhiều nơi chỉ là kho chứa sách*, baophapluat.vn, 2-12-2019.

Ngày Tòa soạn nhận bài: 20-4-2025; Ngày phản biện, đánh giá, sửa chữa: 10-5-2025; Ngày duyệt đăng: 28-5-2025.